

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ 5-11 ธันวาคม 2561

ภาคเหนือ ตอนบน

1. ถั่วลิสงเตา อายุ 30 วันหลังปลูก ระยะการเจริญเติบโตทางลำต้นและเริ่มขึ้นค้ำ (ศวส. เชียงราย)

● **โรคนาเปียกยอดเน่า (ราขนแมว)** อาการเริ่มปรากฏบนยอดอ่อนของถั่วลิสงเตา เกิดแผลฉ่ำน้ำสีเขียวเข้ม ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำ ทำให้บริเวณยอดมีอาการยอดไหม้ เน่า ฉ่ำน้ำ หากมีความชื้นสูงเชื้อราสาเหตุโรค *Choanephora* sp. จะสร้างเส้นใยสีขาวหยาบปลายเส้นใยมีสปอร์เป็นตุ่มสีดำขนาดเล็กกระจายทั่วไปบนแผล

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นตรวจแปลงปลูกถั่วลิสงเตา หากพบโรคเก็บรวบรวมส่วนที่เป็นโรคออกทำลายนอกแปลง แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ไตรโพรฟีน 19% อีซี (ซาพอรอล 19% อีซี) อัตรา 20-30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

2. ควรงดการให้น้ำแบบพ่นฝอยเหนือทรงพุ่มในระยะที่พบการระบาดของโรคนี้

ภาคเหนือ ตอนล่าง

1. ลำไย (นอกฤดู) ทุกระยะ (ศวส. สุโขทัย)

● **มวนลำไย** มวนลำไย ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะทำความเสียหายให้กับลำไย โดยดูดกินน้ำเลี้ยงจากยอดอ่อน ใบอ่อน ช่อดอกและผลอ่อนทำให้ยอดอ่อนและใบอ่อนแห้งเหี่ยว ดอกเสียหาย ไม่ติดผลหรือทำให้ร่วงหล่น

ตัวเต็มวัย มีสีน้ำตาลปนเหลือง รูปร่างคล้ายโล มีขนาดยาวประมาณ 25-31 เซนติเมตร และส่วนกว้างประมาณ 15-17 เซนติเมตร ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นกลุ่มตามใบหรือเรียงตามก้านดอก

ไข่ กลุ่มหนึ่งจะมีจำนวนโดยเฉลี่ย 14 ฟอง ไข่จะฟักออกมาเป็นตัวอ่อนประมาณ 7-15 วัน ตัวอ่อน จะมีสีแดงมีกรลอกคราบ 5 ครั้ง ระยะตัวอ่อนกินเวลาประมาณ 61-74 จึงจะเจริญออกมาเป็นตัวเต็มวัย

การป้องกันกำจัด

1. ควรตัดแต่งกิ่ง เพื่อไม่ให้แปลงลำไยหนาที่บังจนเกินไป เพราะจะเป็นที่หลบซ่อนและพักอาศัยของตัวเต็มวัย เพื่ออยู่ข้ามฤดู

2. ปล่อยแตนเบียนไข่ *Anastatus* sp. เพื่อทำลายไข่ของมวนลำไยในธรรมชาติ

3. การป้องกันกำจัด ในกรณีที่ระบาดรุนแรง ใช้สารป้องกันกำจัดแมลง เช่น

- แลมป์ด้าไซฮาโลทริน (คาราเต้ 2.5 % อีซี) อัตรา 10 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 หรือ

- เฟนวาสิเลต (ซูมิไซดิน 20% อีซี) อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ

- คาร์บาริล (เซฟวิน 85% ดับเบิ้ลยูพี) อัตรา 45 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

ภาคตะวันออก

1. มังคุด ออกดอก (ศวส. จันทบุรี)

● **เพลี้ยไฟ** บางครั้งมองดูตาเปล่าไม่เห็น สีเหลืองหรือน้ำตาลอ่อนเคลื่อนไหวได้รวดเร็วมักพบระบาดในช่วงที่อากาศแห้งแล้ง ทั้งตัวอ่อนและตัวแก่จะใช้ส่วนของปากเขี่ยผิวของใบและดูดกินน้ำเลี้ยงจากยอดอ่อน ใบอ่อนทำให้ยอดและใบแห้ง หักงอ แคระแกรน

การป้องกันกำจัด

สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ได้แก่ อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตร

ต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อตรวจพบเพลิงไฟเฉลี่ย 0.25 ตัวต่อผลอ่อน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลิงไฟต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้

2. ทุเรียน ออกดอก (ศวส.จันทบุรี)

● **หนอนด้วงหนวดยาวเจาะลำต้นทุเรียน** ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่โดยฝังไว้ใต้เปลือกตามลำต้นและกิ่งขนาดใหญ่ หนอนกัดกินขนไชไปตามเปลือกไม้ด้านในไม่มีทิศทาง หรืออาจกัดควั่นเปลือกรอบต้น การทำลายที่เกิดจากหนอนขนาดเล็กไม่สามารถสังเกตเห็นได้จากภายนอก แต่เมื่อหนอนโตขึ้นจะพบขุยไม้ละเอียดซึ่งเป็นมูลของหนอนตามแนวรอยทำลายหรือตรงบริเวณที่หนอนทำลายกัดกินเนื้อไม้อยู่ภายในจะเห็นมีของเหลวสีน้ำตาลแดงไหลเยิ้มอยู่ ในระยะต่อมาจึงจะพบมูลหนอนออกมากองเป็นกระจุกอยู่ข้างนอกเปลือก เมื่อใช้มีดปลายแหลมแกะเปลือกไม้ จะพบหนอนอยู่ภายใน เกษตรกรจะสังเกตเห็นพบรอยทำลายต่อเมื่อหนอนตัวโตและอาจเจาะเข้าเนื้อไม้ หรือกินควั่นรอบต้นทุเรียนแล้วซึ่งจะมีผลทำให้ท่อน้ำท่ออาหารถูกตัดทำลายเป็นเหตุให้ทุเรียนเริ่มทรุดโทรม ใบเหลืองและร่วง และยืนต้นตายได้

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นตรวจดูผลทุเรียน เมื่อพบรอยทำลายของหนอน ให้ใช้ไม้หรือลวดแข็งเขี่ยตัวหนอนออกมาทำลาย
2. ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกันควรใช้กิ่งไม้หรือกาบมะพร้าวคั่นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าหลบอาศัย
3. การห่อผลด้วยถุงมุ้งไนลอน ถุงรีเมย์ หรือถุงพลาสติกสีขาวขุ่น เจาะรูที่บริเวณขอบล่างเพื่อให้หยดน้ำระบายออก โดยเริ่มห่อผลตั้งแต่ผลทุเรียนมีอายุ 6 สัปดาห์ เป็นต้นไป จะช่วยลดความเสียหายได้
4. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเมื่อจำเป็นต้องใช้ คือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะส่วนผลทุเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะผลในแหล่งที่มีการระบาด พ่นหลังจากทุเรียนติดผลแล้ว 1 เดือน พ่น 3-4 ครั้ง ทุก 20 วัน

● **เพลิงไฟ** ทำลายใบอ่อน ยอด โดยใช้ปากดูดน้ำเลี้ยง ทำให้ยอดอ่อนแคระแกร็น ใบหงิกและไหม้ ดอกแห้งและร่วง

การป้องกันกำจัด

สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ได้แก่ อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อตรวจพบเพลิงไฟเฉลี่ย 0.25 ตัวต่อผลอ่อน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลิงไฟต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้

● **ราทำลายดอกภายในดอกทุเรียน** จะมีสีดำเนื่องจากเชื้อราเข้าทำลายทำให้เกสรทุเรียนได้รับความเสียหาย

การป้องกันกำจัด

1. ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง และกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อลดความชื้นสะสม
2. ควรใส่ปุ๋ยที่มีค่าไนโตรเจนให้เหมาะสม
3. หมั่นสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่า เริ่มมีการระบาดของโรค ตัดส่วนที่เป็นโรค และเก็บเศษพืชที่เป็นโรคและใบที่ร่วงหล่น ไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชวาลิดามัยซิน 3% เอสแอล อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฮกซะโคนาโซล 5% เอสซี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคอปเปอร์ออกไซด์ไฮดรอกไซด์ 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 10 วัน
4. เมื่อพบการระบาดของโรค ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำแบบพ่นฝอย

3.เงาะ เตรียมความพร้อมในการออกดอก แตกใบอ่อน (ศวส.จันทบุรี)

● **หนอนคืบกิ่งไม้** ในระยะที่เงาะแตกใบอ่อน จะทำลายและทำให้เกิดความเสียหายมาก หนอนจะกัดกินใบ เพลสลาด รวมทั้งใบแก่ ทำให้การปรุงอาหารของใบไม้เพียงพอ

การป้องกันกำจัด

1. ถ้าโคนต้นเงาะโล่งเตียนไม่มีหญ้ารก ให้เขย่ากิ่งเงาะ ตัวหนอนทิ้งตัวลงที่พื้นแล้วจับไปทำลาย
2. ในระยะที่เงาะแตกใบอ่อน ถ้าพบหนอนควรพ่นสารฆ่าแมลงคาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

● **แมลงค่อมทอง** ตัวเต็มวัยกัดกินใบ ยอดอ่อน และดอก ใบที่ถูกทำลายจะเว้าๆ แหว่งๆ ถ้าระบาดรุนแรงจะเหลือแต่ก้านใบ และมีมูลที่ถ่ายออกมาปรากฏให้เห็นตามบริเวณยอด ตัวเต็มวัยเป็นระยะที่สำคัญที่สุด เพราะกัดกินส่วนต่างๆ ของพีช สีของตัวเต็มวัยจะเปลี่ยนไป ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม จึงพบมีหลายสี เช่น สีเหลือง สีเทา สีดำ และสีเขียวปนเหลือง เป็นมัน ตัวเต็มวัยที่พบบนต้นพีชมักพบเป็นคู่ๆ หรือรวมกันเป็นกลุ่มอยู่บนลำต้น เมื่อต้นพีชถูกกระทบ กระเทือน จะทิ้งตัวลงสู่พื้นดิน

การป้องกันกำจัด

1. ตัวเต็มวัยมีอุปนิสัยชอบทิ้งตัวเมื่อถูกกระทบ กระเทือน ใช้ผ้าพลาสติกกรองใต้ต้นแล้วเขย่าให้ ตัวเต็มวัยหล่นรวบรวมนำไปทำลาย
2. บริเวณที่พบระบาดควรพ่นด้วย สารฆ่าแมลง คาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วในระยะที่เงาะแตกใบอ่อน 2-3 ครั้ง แต่แต่ละครั้งห่างกัน 10-14 วัน

ภาคใต้ ตอนบน

1.มะพร้าว มะพร้าวที่ยังไม่ให้ผลผลิตและมะพร้าวที่ให้ผลผลิตแล้ว (ศวส.ชุมพร)

● **หนอนหัวด้ามะพร้าว** ตัวหนอนเข้าทำลายใบมะพร้าว โดยทะกินผิวใบบริเวณใต้ทางใบจากนั้นจะถักใยนำมูลที่ถ่ายออกมาผสมกับเส้นใยที่สร้างขึ้น นำมาสร้างเป็นอุโมงค์คลุมลำตัวยาวตามทางใบบริเวณใต้ทางใบ ตัวหนอนอาศัยอยู่ภายในอุโมงค์ที่สร้างขึ้นและทะกินผิวใบ โดยทั่วไปหนอนหัวด้ามะพร้าวชอบทำลายใบแก่ หากการทำลายรุนแรงจะพบว่าหนอนหัวด้ามะพร้าวทำลายก้านทางใบ จั่น และผลมะพร้าว ต้นมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวด้ามะพร้าวลงทำลายทางใบหลายๆ ทาง พบว่าหนอนหัวด้ามะพร้าวจะถักใยดึงใบมะพร้าวมาเรียงติดกันเป็นแพ เมื่อตัวหนอนโตเต็มที่แล้วจะถักใยหุ้มลำตัวอีกครั้ง และเข้าดักแด้อยู่ภายในอุโมงค์ ดักแด้มีสีน้ำตาลเข้ม ดักแด้เพศผู้จะมีขนาดเล็กกว่าดักแด้เพศเมียเล็กน้อย ฝีเสื้อหนอนหัวด้ามะพร้าวที่ผสมพันธุ์แล้วจะวางไข่บนเส้นใยที่สร้างเป็นอุโมงค์ หรือซากใบที่ถูกหนอนหัวด้ามะพร้าวลงทำลายแล้ว ตัวหนอนเมื่อฟักออกจากไข่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม 1-2 วัน ก่อนจะย้ายไปกัดกินใบมะพร้าว จึงมักพบหนอนหัวด้ามะพร้าวหลายขนาดกัดกินอยู่ในใบมะพร้าวใบเดียวกัน หากการทำลายรุนแรงอาจทำให้ต้นมะพร้าวตายได้

การป้องกันกำจัด

1. วิธีเขตกรรมและวิธีกล ตัดใบที่มีหนอนหัวด้ามะพร้าวนำไปเผาทำลายทันที ไม่ควรเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์มะพร้าวหรือพีชตระกูลปาล์มมาจากแหล่งที่มีการระบาด
2. การใช้ชีววิธี การใช้แตนเบียนที่เฉพาะเจาะจงกับหนอนหัวด้ามะพร้าว เช่น แตนเบียนโกนีโอซัสเนฟานติดีส (*Goniozus nephantidis*) โดยปล่อยช่วงเวลาเย็น พลบค่ำ อัตรา 200 ตัว/ไร่/ครั้ง ให้กระจายตัวแปลงเดือนละครั้ง ถ้าปล่อยแตนเบียนได้มากจะทำให้เห็นผลในการควบคุมเร็วขึ้น

3 การใช้สารเคมี

3.1 ใช้สารอีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% อีซี เข้มข้นโดยไม่ต้องผสมน้ำฉีดเข้าที่ลำต้นมะพร้าวอัตรา 30 มิลลิลิตรต่อต้น โดยใช้ส่วนเจาะรูให้อียงลงประมาณ 45 องศา จำนวน 2 รู ให้ตรงข้ามกัน เจาะรูให้ลึก 10-15 เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดของดอกสว่าน ตำแหน่งของรูอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ 1 เมตร แล้วฉีดสารฆ่าแมลงลงไปรูละ 15 มิลลิลิตร ปิดรูด้วยดินน้ำมัน วิธีนี้จะป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวได้นานมากกว่า 3 เดือน (วิธีการนี้สามารถป้องกันกำจัดศัตรูชนิดอื่นได้ด้วย เช่น ดั้วแรดมะพร้าว ดั้วงวงมะพร้าว แมลงดำหนามมะพร้าว)

** แนะนำเฉพาะมะพร้าวที่มีความสูงมากกว่า 12 เมตร ขึ้นไป ห้ามใช้กับมะพร้าวน้ำหอม มะพร้าวกะทิ และมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล

3.2 กรณีมะพร้าวต้นเล็กที่มีความสูงน้อยกว่า 12 เมตร รวมทั้งมะพร้าวกะทิ มะพร้าวน้ำหอมและมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล ในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรง และไม่มีการปล่อยแตนเบียน ให้พ่นทรงพุ่มด้วยสารฟลูเบนไดอะไมด์ 20 % ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 5 กรัม หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% เอสซี อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ สปีโนแซต 12% เอสซี อัตรา 20 มิลลิลิตร (สารนี้มีพิษสูงต่อผึ้ง ไม่ควรใช้ในสวนมะพร้าวที่มีการเลี้ยงผึ้ง) หรือ ลูเฟนนูรอน 5% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตร (สารนี้มีพิษสูงต่อกุ้ง ไม่ควรใช้บริเวณที่มีการเลี้ยงกุ้ง) โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งตามอัตราที่กำหนดผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทรงพุ่มบริเวณใต้ใบ 1-2 ครั้ง ควรใช้เครื่องยนต์พ่นสารที่สามารถควบคุมแรงดันได้ และมีแรงดันไม่น้อยกว่า 30 บาร์ กรณีที่มีการปล่อยแตนเบียน ให้พ่นสารเคมีก่อน ประมาณ 2 สัปดาห์ ค่อยทำการปล่อยแตนเบียน กรณีที่มีการเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของหนอนหัวดำมะพร้าวสามารถใช้วิธีการนี้ได้เช่นเดียวกัน

● **แมลงดำหนามมะพร้าว** ทำลายส่วนใบของมะพร้าว โดยทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย อาศัยอยู่ในใบอ่อนที่ยังไม่คลี่ของมะพร้าว และแทะกินผิวใบ ใบมะพร้าวที่ถูกทำลายเมื่อใบคลี่กางออกจะมีสีน้ำตาลอ่อน หากใบมะพร้าวถูกทำลายติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้ยอดของมะพร้าวมีสีน้ำตาล เมื่อมองไกลๆ จะเห็นเป็นสีขาวโพลน ชาวบ้านเรียก “มะพร้าวหัวหงอก”

การป้องกันกำจัด

1. วิธีเขตกรรมและวิธีกล ไม่ควรเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์มะพร้าวหรือพืชตระกูลปาล์มมาจากแหล่งที่มีการระบาด
2. การใช้ชีววิธี การใช้แตนเบียนที่เฉพาะเจาะจงกับแมลงดำหนาม เช่น แตนเบียนอะซีโคเดส ฮิสไพนารัม (*Asecodes hispinarum*) มาเลี้ยงขยายเพิ่มปริมาณ และปล่อยทำลายหนอนแมลงดำหนามมะพร้าว
3. การใช้สารเคมี

3.1 กรณีมะพร้าวสูงกว่า 12 เมตร ให้ฉีดสารเข้าต้น ด้วยสารอีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% อีซี อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อต้น โดยห้ามใช้กับมะพร้าวน้ำหอมและมะพร้าวกะทิ

3.2 กรณีมะพร้าวต้นเล็ก ใช้สารอิมิดาโคลพริด 70 % ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 1 กรัม หรือ ไทอะมีทอกแซม 25% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 1 กรัม หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 1 กรัม ละลายน้ำ 1 ลิตรต่อต้น ราดบริเวณยอดและรอบคอมมะพร้าว หรือ การใช้สารคาร์แทปไฮโดรคลอไรด์ 4% จีอาร์ หรือ คลอร์ไพริฟอส 75% ดับเบิ้ลยูจี ใส่ถุงผ้าที่ตัดแปลงคล้ายถุงชา อัตรา 30 กรัมต่อต้น มีประสิทธิภาพป้องกันกำจัดแมลงดำหนามมะพร้าวได้นานประมาณ 1 เดือน

● **ดั้วแรด** ตัวเต็มวัยเข้าทำลายพืช โดยการบินขึ้นไปกัดเจาะโคนทางใบหรือยอดอ่อนของมะพร้าว รวมทั้งเจาะทำลายยอดอ่อนที่ยังไม่คลี่ ทำให้ใบที่เกิดใหม่ไม่สมบูรณ์ มีรอยขาดแหว่งเป็นริ้วๆ คล้ายหางปลา หรือรูปพัด ถ้าโดนทำลายมากๆ จะทำให้ใบที่เกิดใหม่แคระแกรน รอยแผลที่ถูกดั้วแรดมะพร้าวกัดเป็นเนื้อเยื่ออ่อนทำให้ดั้วงวงมะพร้าวเข้ามาวางไข่ หรือเป็นทางให้เกิดยอดเน่า จนถึงต้นตายได้ในที่สุด ดั้วแรดมะพร้าวในระยะตัวหนอน ส่วนใหญ่พบตามพื้นดิน ในบริเวณที่มีการกองปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก จะกัดกินและทำลายระบบรากของมะพร้าวปลูกใหม่ ทำให้พบอาการยอดเหี่ยวและแห้งเป็นสีน้ำตาล ต้นแคระแกรนไม่เจริญเติบโต

การป้องกันกำจัด

1. วิธีเขตกรรม ทำความสะอาดบริเวณสวนมะพร้าวเพื่อกำจัดแหล่งขยายพันธุ์ เป็นวิธีที่ใช้ได้ผลดีมานาน ถ้ามี กองปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก กองขยะ กองขี้เลื่อย แกลบ ควรกำจัดออกไปจากบริเวณสวน หรือกองให้เป็นที่แล้วหมั่นกลับเพื่อตรวจดู หากพบหนอนให้จับมาทำลายหรือเผากองขยะนั้นเสีย ส่วนของลำต้นและตอมะพร้าวที่โคนทิ้งไว้ หรือมะพร้าวที่ยืนต้น ตายควรโค่นลงมาเผาทำลาย ต้นมะพร้าวที่ถูกตัดเพื่อปลูกทดแทน ถ้ายังสดอยู่เผาทำลายไม่ได้ ควรถอนออกเป็นท่อนสั้นๆ นำมารวมกันไว้ ปล่อยให้ผุสลายล่อนให้ด้วงแรดมาวางไข่ ด้วงจะวางไข่ตามเปลือกมะพร้าวที่อยู่ติดกับพื้นดินเพราะมีความชุ่มชื้นสูงและผุเร็ว เผาทำลายท่อนมะพร้าวเพื่อกำจัดทั้งไข่ หนอน และดักแด้ของด้วงแรดมะพร้าว ตอมะพร้าวที่เหลือให้ใช้น้ำมันเครื่องใช้แล้วราดให้ทั่วต่อเพื่อป้องกันการวางไข่ได้

2. การใช้ชีววิธี ใช้เชื้อราเขียวเมตาไรเซียม (*Metarhizium sp.*) ใส่ไว้ตามกองขยะ กองปุ๋ยคอก หรือท่อนมะพร้าวที่มีหนอนด้วงแรดมะพร้าวอาศัยอยู่ เกลี่ยเชื้อให้กระจายทั่วกอง เพื่อให้เชื้อมีโอกาสสัมผัสกับตัวหนอนให้มากที่สุด รดน้ำให้ความชื้น หัววัสดุ เช่น ใบมะพร้าวคลุมกองไว้ เพื่อรักษาความชื้นและป้องกันแสงแดด เชื้อจะทำลายด้วงแรดมะพร้าวทุกระยะการเจริญเติบโต

3. การใช้สารเคมี

3.1 ต้นมะพร้าวอายุ 3-5 ปี ซึ่งยังไม่สูงมากนัก ใช้ลูกเหม็นใส่บริเวณคอกมะพร้าวที่โคนทางใบรอบๆ ยอดอ่อนทางละ 2 ลูก ต้นละ 6-8 ลูก กลิ่นของลูกเหม็นจะไล่ไม่ให้ด้วงแรดมะพร้าวบินเข้าไปทำลายคอกมะพร้าว

3.2 ใช้สารฆ่าแมลงคลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไดอะซินอน 60% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ราดบริเวณคอกมะพร้าวตั้งแต่โคนยอดอ่อนลงมาให้เปียก โดยใช้ปริมาณ 1-1.5 ลิตรต่อต้น ทุก 15-20 วัน ควรใช้ 1-2 ครั้งในช่วงระบาด

● **ด้วงวงมะพร้าวชนิดเล็กและด้วงวงมะพร้าวชนิดใหญ่** มักทำลายตามรอยทำลายของด้วงแรดมะพร้าว โดยวางไข่บริเวณบาดแผลตามลำต้นหรือบริเวณที่ด้วงแรดมะพร้าวเจาะไว้ หรือบริเวณรอยแตกของเปลือก ด้วงวงมะพร้าวก็สามารถเจาะส่วนที่อ่อนของมะพร้าวเพื่อวางไข่ได้ หนอนที่ฟักออกจากไข่จะกัดกินชอนไชไปในต้นมะพร้าว ทำให้เกิดแผลเน่าภายใน ต้นมะพร้าวที่ถูกทำลายจะแสดงอาการเฉาหรือยอดหักพับ เพราะบริเวณที่หนอนทำลายจะเป็นโพรง มีรู และแผลเน่าต่อเนื่องไปในบริเวณใกล้เคียง หนอนจะกัดกินไปจนกระทั่งต้นเป็นโพรงใหญ่ไม่สามารถส่งน้ำและอาหารไปยังยอดได้ และทำให้ต้นมะพร้าวตายในที่สุด

การป้องกันกำจัด

1. เลือกเก็บผลกาแพที่สุกเต็มที่ และนำไปตากทันที ไม่ควรเก็บผลกาแพไว้ในกระสอบนาน การตากควรตากบนลานพื้นปูนซีเมนต์ แคร่ไม้ไผ่ หรือตาข่ายสีฟ้า เพื่อป้องกันไม่ให้ผลกาแพสัมผัสดินและความชื้น และควรพลิกกลับผลกาแพในระหว่างตากเป็นช่วงๆ เพื่อให้สีของผลสุกสม่ำเสมอ และป้องกันการเกิดเชื้อรา

2. เมื่อพบเมล็ดกาแพที่มีเชื้อรา รีบเก็บออกนำไปเผาทำลาย

3. ทำความสะอาดเก็บกวาดเศษซากพืช หรือเศษเมล็ดกาแพที่ตกค้างบนลานตาก เพื่อไม่ให้เป็นที่สะสมของเชื้อ

● **น้ำท่วมสวนมะพร้าว** มะพร้าวมีอาการเหี่ยว เนื่องจากรากขาดออกซิเจน ถ้าน้ำท่วมนานใบมีสีเหลืองและอาจทำให้มะพร้าวตายได้ กรณีน้ำท่วมขังไม่นานมะพร้าวที่ให้ผลผลิตแล้วอาจไม่ได้รับผลกระทบมากนัก แต่ถ้าน้ำท่วมขังเป็นเวลานานเกิน 1 เดือน อาจทำให้ผลร่วง ใบเหลือง และยืนต้นตาย

การป้องกัน

1. ระบายน้ำออกจากแปลงปลูกให้ไวที่สุดหลังจากน้ำลด

2. ไม่ควรเข้าไปเหยียบย่ำ หรือใช้เครื่องจักรกลหนัก บริเวณแปลงปลูกมะพร้าวหรือบริเวณต้นมะพร้าว เพราะจะก่อให้เกิดการอัดแน่นของดินบริเวณราก ทำให้ออกซิเจน ไม่สามารถถ่ายเทได้สะดวก อาจทำให้มะพร้าวตายได้

3. กรณีที่น้ำท่วมขังเป็นเวลานานมะพร้าวอาจตายได้ ควรทำการปลุกซ่อมใหม่

2.ทุเรียน ระยะใบเพศลาด-ระยะใบแก่และระยะติดผล (ศวส.ชุมพร)

● **โรคใบติด** เกิดจากเชื้อรา *Rhizoctonia* sp. เกิดได้ทั้งใบอ่อนและใบแก่ เกิดเส้นใยสีขาว แผ่นคลุมส่วนหลังใบ เมื่อคลุมทั่วแผ่นใบมีลักษณะตายนิ่งคล้ายโคนน้ำร้อนลวก ในที่สุดใบจะร่วงหล่น

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นตรวจ ดูแลสวนทุเรียน ถ้าพบว่ามีอาการของโรคใบติดให้ตัดแต่งใบส่วนที่เป็นโรคไปเผาทำลาย
2. ตัดแต่งกิ่งทุเรียนให้โปร่ง
3. ถ้าระบาดมากให้ฉีดพ่นด้วยสารเคมีฆ่าเชื้อรา

● **โรครากและโคนเน่า** เกิดจากเชื้อราไฟทอปเทอร่า (*Phytophthora palmivora* (Butler)) ใบล่างเริ่มเป็นจุดเหลืองประหล่องแล้วค่อยๆหลุดร่วง ส่วนอาการที่โคนต้นหรือกิ่งคล้ายมีคราบน้ำเกาะติดเห็นได้ชัดในสภาพต้นทุเรียนแห้ง ในช่วงเช้าถ้าอากาศชื้นจะเกิดยางไหลสีน้ำตาลแดงบริเวณลำต้น ถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ต้นทุเรียนตายได้

อาการที่ราก อาการเริ่มจากใบที่ปลายกิ่ง จะมีสีซีด ไม่เป็นมันเงาเหี่ยวลู่ลง อาการรุนแรงมากขึ้นใบจะเหลืองและหลุดร่วง เมื่อขุดดูที่รากฝอยจะพบรากฝอยมีลักษณะเปื่อยยุ่ยเป็นสีน้ำตาลและหลุดล่อนง่าย เมื่อโรครุนแรงอาการเน่าจะลามไปยังรากแขนงและโคนต้นทำให้ต้นทุเรียนโทรมและยืนต้นตาย

อาการที่กิ่งและลำต้นหรือโคนต้น เริ่มแรกทุเรียนจะแสดงอาการใบเหลืองเป็นบางกิ่ง และจะสังเกตเห็นคล้ายคราบน้ำบนผิวเปลือกได้ชัดเจน ในช่วงที่สภาพอากาศแห้ง เมื่อใช้มีดถากบริเวณคราบน้ำจะพบเนื้อเยื่อเปลือกและเนื้อไม้เป็นแผลสีน้ำตาล ถ้าแผลขยายใหญ่ลุกลามจนรอบโคนต้น จะทำให้ทุเรียนใบร่วงจนหมดต้นและยืนต้นแห้งตาย

อาการที่ใบ ใบช้ำดำตายนิ่งคล้ายถูกน้ำร้อนลวก และจะเกิดอาการไหม้แห้งคาต้นอย่างรวดเร็ว พบมากช่วงฝนตก รุนแรงต่อเนื่องหลายวัน

อาการที่ผล มักพบกับผลใกล้แก่ในช่วงฝนตกชุกหรือช่วงที่มีความชื้นในอากาศสูง เริ่มแรกจะเกิดจุดแผลขนาดเล็กสีน้ำตาลดำบนปลายหนามหรือซอกหนาม จุดแผลจะขยายใหญ่ลุกลามมากขึ้นตามการสุกของผล พบอาการโรคได้ทั้งผลที่ยังอยู่บนต้นและผลหลังการเก็บเกี่ยว

การป้องกันกำจัด

1. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำดี ไม่ควรมีน้ำท่วมขัง และเมื่อมีน้ำท่วมขังควรระบายออก
2. ตัดแต่งทรงพุ่มให้โคนต้นโปร่ง การถ่ายเทอากาศดี แสงแดดส่องถึง ควรหลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจทำให้รากหรือลำต้นเกิดแผล ซึ่งจะเป็นช่องทางให้เชื้อราสาเหตุโรคเข้าทำลายพืชได้ง่ายขึ้น
3. ต้นทุเรียนที่เป็นโรครุนแรงมากหรือยืนต้นแห้งตายควรขุดออก แล้วนำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก ตากดินไว้ระยะหนึ่ง แล้วจึงปลูกทดแทน
4. ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบส่วนของใบ ดอก และผลที่เป็นโรค ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคนำไปเผาทำลาย นอกแปลงปลูก พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมทาแลกซิล 25% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตรหรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ทั่วทรงพุ่ม
5. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรคไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง
6. เมื่อเริ่มพบต้นที่ใบมีสีซีด ไม่เป็นมันเงาหรือใบเหลือง หลุดร่วง ใช้ฟอสโฟนิค แอซิด 40% เอสแอล ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่กระบอกฉีดยา ฉีดเข้าลำต้น ราดดินด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตรหรือเมทาแลกซิล 25% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

7. เมื่อเริ่มพบอาการโรคบนกิ่งหรือที่โคนต้น ถากหรือขูดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรครอก ทาแผลด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ฟอสฟิธิล-อะลูมิเนียม 80% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 80-100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 50-60 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล+แมนโคเซบ 65% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตรทุก 7 วัน จนกว่าแผลจะแห้ง หรือ ใช้ฟอสฟิสิก แอซิด 40% เอสแอล ผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่กระบอกฉีดยา ฉีดเข้าลำต้นหรือกิ่งในบริเวณตรงข้ามอาการโรค หรือส่วนที่เป็นเนื้อไม้ดีใกล้บริเวณที่เป็นโรค อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อต้น

● **หนอนเจาะผลทุเรียน (Fruit boring caterpillar)** ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อมาวางไข่ที่ผลทุเรียนเมื่อเข้าสู่ระยะหนอนหนอนจะเจาะเข้าทำลายทุเรียนตั้งแต่ผลยังเล็ก อายุประมาณ 2 เดือน จนถึงผลโตเต็มที่พร้อมที่จะเก็บเกี่ยวทำให้ผลเป็นแผล อาจทำให้ผลเน่าและร่วงเนื่องจากเชื้อราเข้าทำลายซ้ำ การที่ผลมีรอยแมลงทำลายทำให้ขายไม่ได้ราคา ถ้าหากหนอนเจาะกินเข้าไปจนถึงเนื้อผล ทำให้บริเวณดังกล่าวเน่าเมื่อผลสุก ที่บริเวณเปลือกของผลทุเรียนจะสังเกตเห็นมูลและรังของหนอนได้อย่างชัดเจน และจะมีน้ำไหลเยิ้มเมื่อทุเรียนใกล้แก่ ผลทุเรียนที่อยู่ติดกันหนอนจะเข้าทำลายมากกว่าผลที่อยู่เดี่ยวๆ เพราะแม่ผีเสื้อชอบวางไข่ในบริเวณรอยสัมผัสนี้

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นตรวจดูผลทุเรียน เมื่อพบรอยทำลายของหนอน ให้ใช้ไม้หรือลวดแข็งเขี่ยตัวหนอนออกมาทำลาย
2. ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกันควรใช้กิ่งไม้หรือกาบมะพร้าวคั่นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าหลบอาศัย
3. การห่อผลด้วยถุงมุ้งไนลอน หรือถุงพลาสติกสีขาวขุ่น เจาะรูที่บริเวณขอบล่าง เพื่อให้หยดน้ำระบายออก โดยเริ่มห่อผลตั้งแต่ผลทุเรียนมีอายุ 6 สัปดาห์ เป็นต้นไป จะช่วยลดความเสียหายได้
4. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเมื่อจำเป็นต้องใช้ คือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะส่วนผลทุเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะผล ในแหล่งที่มีการระบาด พ่นหลังจากทุเรียนติดผลแล้ว 1 เดือน พ่น 3-4 ครั้ง ทุก 20 วัน

3. กาแฟโรบัสตา ผลสุกและระยะเก็บเกี่ยวผลผลิต (ศวส.ชุมพร)

● **โรคราที่เกิดจากเชื้อ *Aspergillus ochraceus*** ผลกาแฟสุกที่ร่วงหล่นบริเวณใต้ต้น อาจมีการปนเปื้อนของเชื้อรา หรือผลผลิตกาแฟมีความชื้น เนื่องจากเก็บผลกาแฟที่สุกเลยระยะเก็บเกี่ยว หรือเก็บไว้ในกระสอบเป็นเวลานาน หรือโดนฝนหรือความชื้นขณะตากผลกาแฟ พบเชื้อราเข้าทำลาย เมื่อนำมาสี ทำให้เมล็ดกาแฟแตก หัก คุณภาพลดลง

การป้องกันกำจัด

1. ไม่ควรเก็บผลกาแฟที่ร่วงหล่นบริเวณใต้ต้นไปใช้ เนื่องจากอาจมีการปนเปื้อนของเชื้อรา
2. เลือกรับผลกาแฟที่สุกเต็มที่ และนำไปตากทันที ไม่ควรเก็บผลกาแฟไว้ในกระสอบนาน การตากควรตากบนลานพื้นปูนซีเมนต์ แคร่ไม้ไผ่ หรือตาข่ายสีฟ้า เพื่อป้องกันไม่ให้ผลกาแฟสัมผัสดินและความชื้น และควรพลิกกลับผลกาแฟในระหว่างตากเป็นช่วงๆ เพื่อให้สีของผลสม่ำเสมอ และป้องกันการเกิดเชื้อรา
3. เมื่อพบเมล็ดกาแฟที่มีเชื้อรา รีบเก็บออกนำไปเผาทำลาย
4. ทำความสะอาดเก็บกวาดเศษซากพืช หรือเศษเมล็ดกาแฟที่ตกค้างบนลานตาก เพื่อไม่ให้แหล่งสะสมของเชื้อ

ภาคใต้ ตอนล่าง

1.กล้วยหิน ทุกระยะการเจริญเติบโต (ศวส.ยะลา)

● **โรคเหี่ยวของกล้วย** ใบอ่อนแสดงอาการเหี่ยว ก้านใบหักพับ ปลีกกล้วยแคระแกร็นและเหี่ยวแห้ง หน่อกล้วยยอดเปลี่ยนเป็นสีดำ เมื่อตัดดูลักษณะภายในลำต้นเทียมจะเปลี่ยนสีเป็นสีน้ำตาลแดง อาการเหี่ยวจะเกิดขึ้นอย่าง

รวดเร็ว ส่งผลให้พืชแสดงอาการใบเหลือง และยืนต้นตาย เชื้อสามารถเข้าทำลายลำต้นเทียม ก้านใบ เครือกล้วย ผล และหน่อกล้วย

การกำจัดโรค

1. ทำลายกอกกล้วยหินโดยใช้สารกำจัดวัชพืช ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1.1 ใช้ไม้เสียบลูกชิ้นความยาว 8 นิ้ว แขนงระบองที่ใส่สารกำจัดวัชพืช ไตรโคลเพอร์ บิวทอกซีเอทิลเอสเตอร์ 66.8% อีซี แซ่ทิ้งไว้ข้ามคืน

1.2 นำไม้เสียบลูกชิ้นที่ใส่สารกำจัดวัชพืชแล้ว เสียบที่บริเวณโคนต้นกล้วยที่เป็นโรคเหี่ยว ลึกประมาณ 5 นิ้ว โดยเลือกเสียบที่ต้นกล้วยขนาดใหญ่ในกอ ประมาณ 2-3 ต้น ต้นกล้วยจะตายภายในเวลาประมาณ 20-30 วัน

2. โรยปูนขาว 5 กิโลกรัมต่อกอ ตรงบริเวณโคนและรอบรากต้นกล้วยที่เป็นโรค เพื่อฆ่าเชื้อแบคทีเรียสาเหตุโรคที่อยู่ในดิน

3. ต้นกล้วยที่เป็นโรค หากมีปลี หรือเครือกล้วย ให้ใช้ถุงพลาสติกคลุม เพื่อป้องกันแมลงที่จะมาสัมผัสเชื้อสาเหตุโรค และยับยั้งการแพร่กระจายโรคไปสู่ต้นอื่น

4. หลังจากต้นกล้วยตาย ให้สับต้นกล้วยเป็นท่อน แล้วรดด้วย พ.ด.1 ที่ผสมน้ำตามคำแนะนำข้างซอง ใช้ 1 ซองต่อกอ เพื่อให้ย่อยสลายได้เร็วขึ้น ประมาณ 3-4 สัปดาห์ ห้ามนำต้นกล้วยที่ย่อยสลายแล้วไปเป็นปุ๋ย

5. ฆ่าเชื้อแบคทีเรียในดินอีกครั้ง โดยสับกอกกล้วยที่ย่อยสลายแล้วกับดินบริเวณรอบกอกกล้วย แล้วใช้ยูเรีย 0.5 กิโลกรัม ผสมกับ ปูนขาว 5 กิโลกรัมต่อกอ โรยให้ทั่วกอ กลบดินบริเวณกอกกล้วยให้แน่น รดน้ำให้ชุ่ม ทิ้งไว้ 3 สัปดาห์ เมื่อยูเรียและปูนขาวได้รับความชื้นจะแตกตัวเป็นแก๊สพิษฆ่าเชื้อแบคทีเรีย เมื่อครบกำหนดใช้จอบสับดินให้แก๊สพิษที่อยู่ในดินออกมา แล้วปลูกพืชได้ตามปกติ

การดูแลป้องกันต้นกล้วยที่ยังไม่เป็นโรคแต่อยู่ในแปลงที่มีต้นกล้วยเป็นโรค

ใช้ชีวภัณฑ์บาซิลลัส ซับทีลีส สายพันธุ์ BS-DOA 24 ของกรมวิชาการเกษตร อัตรา 25 กรัม ผสมน้ำ 10 ลิตรต่อกอ รดให้ทั่วรอบต้น ทุก 30 วัน เป็นระยะเวลา 12 เดือน

การป้องกันโรค

1. การฆ่าเชื้อแบคทีเรียสาเหตุโรคในดินก่อนปลูก

1.1 ในกรณีที่ปลูกกล้วยหินพืชเดียว ฆ่าเชื้อโดยใช้ยูเรีย อัตรา 80 กิโลกรัมผสมกับ ปูนขาว 800 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านให้ทั่วแปลง ไถกลบให้ลึกพอสมควร ปาดหน้าดินให้เรียบ รดน้ำให้ชุ่มจนทั่ว ทิ้งไว้ 3 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดเปิดหน้าดินให้แก๊สพิษออกมา จากนั้นทำปลูกกล้วยได้ตามปกติ

1.2 ในกรณีที่ปลูกกล้วยหินแซมพืชอื่น ฆ่าเชื้อบริเวณหลุมปลูก โดยใช้ยูเรีย 0.5 กิโลกรัม ผสมกับปูนขาว 5 กิโลกรัมต่อหลุม โรยให้ทั่วหลุม กลบดินให้แน่น รดน้ำให้ชุ่มจนทั่ว ทิ้งไว้ 3 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดใช้จอบสับดินให้แก๊สพิษออกมา แล้วปลูกกล้วยได้ตามปกติ

2. ใช้หน่อกล้วยปลอดเชื้อ หรือไม่ใช้หน่อกล้วยจากแปลงที่เป็นโรคมานำเป็นหน่อพันธุ์

3. หลังปลูกหน่อกล้วย รดด้วยชีวภัณฑ์บาซิลลัส ซับทีลีส สายพันธุ์ BS-DOA 24 อัตรา 50 กรัมผสมน้ำ 20 ลิตร รดให้ทั่วรอบต้นและรดซ้ำทุก 30 วัน นาน 12 เดือน

4. ทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น มีดตัดผลกล้วย จอบ เสียม ทุกครั้งก่อนนำไปใช้กับต้นต่อไป โดยใช้น้ำยาฟอกขาว เช่น ไฮเตอร์ อัตรา 250 มิลลิลิตร ผสมน้ำ 3 ลิตร

5. ไม่เดินจากต้นที่เป็นโรคไปยังต้นที่ไม่เป็นโรค หากจำเป็นต้องเดินให้ฆ่าเชื้อที่รองเท้าก่อน ด้วยน้ำยาฟอกขาว เช่น ไฮเตอร์ อัตรา 250 มิลลิลิตร ผสมน้ำ 3 ลิตร

6. ไม่นำกล้วยหินที่เป็นโรคไปทำเป็นอาหารสัตว์

2. ทูเรียน ทุกกระยะการเจริญเติบโต (ศวส.ยะลา)

● **โรคใบติด** ใบที่พบจะมีรอยคล้ายๆ ถูกน้ำร้อนลวก ขอบแผลไม่แน่นอน อาจเริ่มที่ปลายใบ กลางใบ หรือโคนใบ แล้วลุกลามจนเป็นทั้งใบ และจะสังเกตเห็นเส้นใยสีขาวนวลแผ่ปกคลุมคล้ายใยแมงมุมแผ่ไปตามผิวใบ ใบที่ถูกทำลายจะร่วงหล่นไปในที่สุด ถ้าใบที่เป็นโรคไปสัมผัสกับใบที่ปกติไม่ว่าจะเป็นใบที่อยู่ล่างๆ หรือใบที่อยู่เหนือกว่า ใบปกตินั้นก็จะเป็นโรคใบติดเช่นกัน

การป้องกันกำจัด

1. ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง และกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อลดความชื้นสะสม

2. ควรใส่ปุ๋ยที่มีค่าไนโตรเจนให้เหมาะสม

3. หมั่นสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่า เริ่มมีการระบาดของโรค ตัดส่วนที่เป็นโรค และเก็บเศษพืชที่เป็นโรคและใบที่ร่วงหล่น ไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชควาไลดามัยซิน 3% เอสแอล อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฮกซะโคนาโซล 5% เอสซี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 10 วัน โดยพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้น

3. ลองกอง ให้ผลผลิตแล้ว (ศวส.ยะลา)

● **หนอนขอนเปลือกลองกอง** หนอนกินใต้ผิวเปลือกทั้ง 2 ชนิด จะกัดกินทำลายอยู่ใต้ผิวเปลือกตามกิ่งและลำต้น ลักษณะระหว่าง 2 – 8 มิลลิเมตร ซึ่งอยู่ระหว่างท่อน้ำและท่ออาหาร ทำให้กิ่งและลำต้นมีลักษณะตะปุ่มตะป่ำซึ่งในช่วงหน้าฝนกิ่งจะมีความชื้นสูงและมักมีโรคราสีชมพูเข้าทำลายร่วมด้วย ถ้าหนอนกัดกินบริเวณตาดอกจะทำให้ตาดอกถูกทำลายและผลผลิตลดลง ถ้าทำลายรุนแรงจะทำให้กิ่งแห้ง ต้นแคระแกรน โตช้า และตายในที่สุด

การป้องกันกำจัด

1. ใช้ไส้เดือนฝอย (*Steinernema carpocapsae*) อัตรา 50 ล้านตัว (1 กระป๋อง) ต่อน้ำ 20 ลิตร 1 ต้นใช้น้ำ 5 ลิตร พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 15 วัน (ในกรณีมีอากาศแห้งแล้ง ควรพ่นน้ำเปล่าให้ความชุ่มชื้นก่อนพ่นไส้เดือนฝอย)

2. ใช้สาร คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ซอกบนลำต้น และกิ่งก้านที่มีรอยทำลายของหนอนกินใต้ผิวเปลือก

4. กาแฟ ให้ผลผลิต (ศวส.ยะลา)

● **มอดเจาะผลกาแฟ** มอดเจาะผลกาแฟเป็นแมลงปีกแข็งขนาดเล็กประมาณ 1.5-2 มิลลิเมตร พบว่ามอดตัวเต็มวัยเข้าทำลายผลกาแฟได้ตั้งแต่ขนาดผลกาแฟมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2.3 มิลลิเมตร ขึ้นไป โดยเพศเมียจะเจาะผลกาแฟบริเวณปลายผลหรือสะดือของผล ในผลกาแฟสามารถพบแมลงได้ทุกกระยะการเจริญเติบโต (ระยะไข่ หนอน ดักแด้ และตัวเต็มวัย) แมลงอาศัยกัดกิน ขยายพันธุ์ในผลจนกระทั่งผลกาแฟสุก และยังสามารถอยู่ในผลกาแฟที่แห้งคาอยู่ในต้น ผลกาแฟที่หล่นลงพื้นดิน และแมลงอยู่ในกาแฟกะลาได้ในระยะหนึ่งถ้าเมล็ดกาแฟมีความชื้นเหมาะสม ซึ่งแมลงยังคงทำลายเมล็ดกาแฟกะลาระหว่างการตากเมล็ด ร่องรอยการเข้าทำลายของมอดเจาะผลกาแฟจะเห็นเป็นรูขนาดเล็กที่ปลายผลกาแฟบริเวณสะดือผล มักสังเกตเห็นได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเกษตรกรไม่ทราบ อาจไม่ทันที่จะป้องกันหรือจัดการกับมอดเจาะผลกาแฟ

การป้องกันกำจัด

1. ตัดกิ่งแห้งคาคัน และผลกาแฟที่สุกแห้งคาคัน และที่ร่วงอยู่ใต้โคนต้นออกไปเผาทำลาย และทำความสะอาดโคนต้น อย่าทิ้งผลที่ร่วงหล่นไว้ในแปลงเพราะจะเป็นแหล่งวางไข่และขยายพันธุ์ของมอดกาแฟในฤดูถัดไป

2. การเก็บเกี่ยวกาแฟ ควรเก็บผลผลิตให้หมดต้นไม่ให้ติดค้างอยู่บนต้นหรือร่วงหล่นตามพื้นดินใต้ต้น

3. ถ้าการระบาดรุนแรงให้เลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งดังนี้ ไตรอะโซฟอส 40% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20